

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST

REZOLUCJA ⁽¹⁾

w sprawie bezpieczeństwa energetycznego, odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, infrastruktury energetycznej – rozwój sytuacji w krajach Partnerstwa Wschodniego i krajach UE

(2012/C 153/01)

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST,

- uwzględniając akt ustanawiający Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest z dnia 3 maja 2011 r.,
- uwzględniając konkluzje ze szczytu Partnerstwa Wschodniego, który odbył się dniami 29-30 września 2011 r. w Warszawie,
- uwzględniając poprzednie rezolucje Parlamentu Europejskiego dotyczące wschodniego wymiaru europejskiej polityki sąsiedztwa oraz Republiki Armenii, Republiki Azerbejdżanu, Republiki Białorusi, Gruzji, Republiki Mołdawii i Ukrainy,
- uwzględniając wspólny komunikat wysokiej przedstawiciel UE do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej z dnia 25 maja 2011 r. pt. „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie”,
- uwzględniając komunikat Komisji dotyczący bezpieczeństwa dostaw energii i międzynarodowej współpracy energetycznej – „Polityka energetyczna UE: stosunki z partnerami spoza UE” z dnia 7 września 2011 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady UE w sprawie wzmocnienia wymiaru zewnętrznego polityki energetycznej UE z dnia 24 listopada 2011 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady UE w sprawie strategii „Energia 2020” – strategii na rzecz konkurencyjnego, zrównoważonego i bezpiecznego sektora energetycznego z dnia 28 lutego 2011 r.,
- uwzględniając wspólną deklarację komisarza Günthera Oettingera oraz zastępców ministrów ds. energetyki i wysokiej rangi przedstawicieli ministerstw energetyki i władz krajowych odpowiedzialnych za energię jądrową Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Chorwacji, Federacji Rosyjskiej, Konfederacji Szwajcarskiej, Republiki Turcji i Ukrainy w sprawie kompleksowych ocen ryzyka i bezpieczeństwa w odniesieniu do elektrowni jądrowych (testy wytrzymałościowe) z dnia 23 czerwca 2011 r.,

⁽¹⁾ W formie przyjętej w dniu 3 kwietnia 2012 r. w Baku (Azerbejdżan).

- A. mając na uwadze, że bezpieczny, zrównoważony i konkurencyjny sektor energetyczny ma istotne znaczenie dla obywateli, gospodarki i środowiska naturalnego w krajach partnerskich w Europie Wschodniej; mając na uwadze, że UE określiła ambitne cele dotyczące ograniczenia emisji dwutlenku węgla, rozwoju odnawialnych źródeł energii i zwiększenia efektywności energetycznej do 2020 r.; mając na uwadze, że we wspólnym interesie UE i partnerów z Europy Wschodniej leży osiągnięcie tych celów, biorąc pod uwagę ich wzajemne zależności w obszarach dostaw i przesyłu energii;
- B. mając na uwadze, że współpraca w sektorze energetycznym w ramach Partnerstwa Wschodniego opiera się na dialogu politycznym mającym na celu integrację rynku, poprawę bezpieczeństwa energetycznego i bezpieczeństwa jądrowego oraz rozwoju nowych partnerstw w dziedzinie odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej;
- C. mając na uwadze, że współpraca w zakresie uregulowań i ich zbliżanie są istotne dla utworzenia dobrze funkcjonującego, charakteryzującego się wzajemnymi powiązaniem i zintegrowanego rynku energii UE i partnerów z Europy Wschodniej; mając na uwadze, że Traktat o Wspólnocie Energetycznej ustanowił skuteczną współpracę regionalną, w ramach której UE i inne umawiające się strony utworzyły stabilne ramy regulacyjne sprzyjające zrównoważonemu wzrostowi i inwestycjom w sektorze energetycznym; mając na uwadze, że przystąpienie Republiki Mołdawii i Republiki Ukrainy do Wspólnoty Energetycznej oraz uzyskanie przez Armenię i Gruzję statusu obserwatora stworzyło podstawę i ramy instytucjonalne pozwalające na pogłębienie współpracy i partnerstw w dziedzinie energetyki między UE a tymi krajami partnerskimi;
- D. mając na uwadze, że konkurencyjne rynki energii, rozwój i tworzenie infrastruktury do produkcji i przesyłu energii, stabilne dostawy energii i trasy tranzytowe, dalszy rozwój efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii oraz bezpieczne wykorzystanie energii jądrowej to istotne elementy zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego zarówno UE, jak i partnerów z Europy Wschodniej;
- E. mając na uwadze, że UE i partnerzy z Europy Wschodniej oraz inne przybrzeżne państwa Morza Czarnego i Morza Kaspijskiego uznały, w ramach „inicjatywy z Baku” rozpoczętej w 2004 r., że w ich wspólnym interesie leży rozwijanie regionalnych rynków energii i pozyskiwanie nowych inwestycji w regionie Morza Kaspijskiego;
- F. mając na uwadze, że dywersyfikacja dostawców, tras i źródeł dostaw energii do UE jest nadrzędnym celem UE; mając na uwadze, że budowa południowego korytarza gazowego obejmującego różne trasy i rodzaje infrastruktury ma istotne znaczenie z punktu widzenia strategii UE dotyczącej dywersyfikacji dostaw gazu i handlu energią między UE, regionami Morza Kaspijskiego i Azją Środkową;
- G. mając na uwadze, że najkorzystniejszym pod względem kosztów rozwiązaniem, mającym na celu zmniejszenie zależności energetycznej UE, jest stymulowanie do oszczędzania energii oraz do działań związanych z odnawialnymi źródłami energii oraz efektywnym wykorzystaniem energii, co przyczyni się również do tworzenia miejsc pracy, przeciwdziałania skutkom zmiany klimatu oraz postępu na drodze do gospodarki zasobooszczędnej;
- H. mając na uwadze, że UE i partnerzy z Europy Wschodniej posiadają wspólny cel, którym jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa energii jądrowej; mając na uwadze, że przejrzystość, dostępność informacji i przestrzeganie wszystkich postanowień międzynarodowych porozumień dotyczących bezpieczeństwa jądrowego i ochrony środowiska mają istotne znaczenie dla zapewnienia efektywnej współpracy w tej dziedzinie między UE a partnerami z Europy Wschodniej; mając na uwadze, że UE oraz organy krajowe odpowiedzialne za energię jądrową Republiki Armenii, Republiki Białorusi i Ukrainy zgodziły się, że potrzebna jest ocena bezpieczeństwa elektrowni jądrowych, w szczególności w formie dobrowolnej kompleksowej oceny ryzyka i bezpieczeństwa („testów wytrzymałościowych”);
1. zaleca wsparcie i wzmocnienie dialogu na temat bezpieczeństwa energetycznego między UE a partnerami z Europy Wschodniej na podstawie zewnętrznej polityki energetycznej UE, „inicjatywy z Baku” i Traktatu o Wspólnocie Energetycznej, zgodnie z ogólnymi celami polityki energetycznej UE zakładającej konkurencyjność, bezpieczeństwo dostaw i zrównoważony rozwój oraz z wyznaczonymi na 2050 r. celami UE w dziedzinie energetyki i klimatu;
  2. podkreśla, że obecnie, w dobie gospodarki cyfrowej i społeczeństwa, które jest znacznie bardziej uzależnione od nieprzerwanych i solidnych dostaw energii elektrycznej, istnieje silna potrzeba zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego w UE i państwach sąsiadujących; przypomina, że aby cel ten osiągnąć, należy utworzyć prawdziwy konkurencyjny rynek energii i sieci infrastruktury energetycznej oraz zapewnić zbliżenie uregulowań;

3. podkreśla znaczenie zapewnienia pomocy, współpracy i wsparcia ze strony UE w działaniach prowadzonych przez UE i partnerów z Europy Wschodniej w celu zwiększenia efektywności energetycznej i zachęcenia do korzystania z odnawialnych źródeł energii;
4. podkreśla potrzebę wzmocnienia strategicznego partnerstwa między UE a partnerami z Europy Wschodniej w dziedzinie ekologicznych technologii, co obejmuje innowacje oraz badania i rozwój, efektywność energetyczną i oszczędności energii, stosowanie technologii w dziedzinie energii odnawialnej oraz magazynowanie energii, inteligentne sieci energetyczne oraz zrównoważone systemy energetyczne;
5. zaleca zwiększenie inwestycji europejskich w produkcję zasobów energetycznych i ich dostawę na rynki oraz zwiększenie ilości wspólnie eksploatowanych złóż węglowodorowych w krajach partnerskich w Europie Wschodniej, zwłaszcza w basenie Morza Kaspijskiego; zaleca zwiększenie politycznego i finansowego wsparcia istniejących systemów rurociągów, w tym systemu transkaspjskiego;
6. wzywa do stworzenia warunków niezbędnych do zwiększenia obecności partnerów z Europy Wschodniej na wspólnym rynku zasobów energetycznych, które są dostępne dla wszystkich producentów; zaleca wsparcie prywatyzacji, rozdzielania i komercjalizacji struktur służących do produkcji i przesyłu energii w krajach partnerskich w Europie Wschodniej, zgodnie z przepisami określonymi w trzecim pakiecie dotyczącym rynków energii elektrycznej i gazu;
7. zachęca do położenia większego nacisku na środowiskowe aspekty produkcji i zużycia energii w krajach partnerskich w Europie Wschodniej w celu ograniczenia emisji dwutlenku węgla; zaleca dodatkowe wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii i technologii umożliwiających oszczędności energii;
8. zachęca partnerów z Europy Wschodniej do uwzględnienia w krajowych politykach energetycznych jasnych celów dotyczących rozwoju odnawialnych źródeł energii i energii produkowanej z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju;
9. wzywa do promowania połączenia zdolności i sieci energii elektrycznej i gazu partnerów z Europy Wschodniej oraz do rozwoju zaawansowanych technologii transportu i wykorzystania skroplonego gazu ziemnego;
10. zaleca umocnienie związków między środowiskiem ekspertów w UE i środowiskiem ekspertów w krajach partnerskich w Europie Wschodniej w sprawach związanych z bezpieczeństwem energetycznym poprzez utworzenie sieci odpowiednich instytucji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie bezpieczeństwa dostaw energii i międzynarodowej współpracy energetycznej; zaleca utworzenie grup roboczych (ośrodków analitycznych) składających się z ekspertów w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego z krajów partnerskich w Europie Wschodniej i UE; zaleca wykorzystanie takich sieci ekspertów do wymiany doświadczeń i sprawdzonych rozwiązań w ramach seminariów i konferencji;
11. podkreśla korzyści pod względem bezpieczeństwa energetycznego, które może zapewnić dywersyfikacja źródeł i tras dostaw energii; przypomina, że UE i partnerzy z Europy Wschodniej będą w najbliższej przyszłości potrzebować znacznych inwestycji w budowę i modernizację istniejącej infrastruktury energetycznej; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji Europejskiej dotyczący transeuropejskiej infrastruktury energetycznej i podkreśla potrzebę skoordynowania polityk i działań w UE z partnerami z Europy Wschodniej; podkreśla konieczność zapewnienia różnorodności tras dostaw energii; jednocześnie zwraca uwagę, że prowadzenie polityki zamkniętych granic sztucznie zwiększa koszt sieci energetycznych oraz uniemożliwia i utrudnia skuteczną współpracę w zakresie dywersyfikacji źródeł i tras dostaw energii; przypomina, że otwarcie południowego korytarza gazowego musi pozostać jednym z priorytetów w programie politycznym;
12. wzywa do zwiększenia przejrzystości międzyrządowych umów w sprawie energii w celu zapewnienia pełnej współpracy na rzecz bezpieczeństwa energetycznego oraz uniknięcia przerw w dostawach energii i potencjalnych kryzysów; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący decyzji ustanawiającej mechanizm wymiany informacji w odniesieniu do umów międzyrządowych w dziedzinie energii między państwami członkowskimi a państwami trzecimi jako pierwszy poważny krok w kierunku osiągnięcia tych celów; zaleca partnerom z Europy Wschodniej przyłączenie się do takich inicjatyw z myślą o utworzeniu stabilnych i solidnych warunków współpracy;

13. przyznaje, że region Morza Czarnego ma znaczenie geostrategiczne dla bezpieczeństwa energetycznego UE, w szczególności w odniesieniu do dywersyfikacji dostaw energii, połączenia Europy z obszarem Morza Kaspijskiego, Bliskim Wschodem i Azją Środkową; podkreśla potrzebę pogłębienia wielostronnej współpracy w dziedzinie energetyki w regionie Morza Czarnego oraz rozwoju jego infrastruktury energetycznej;
  14. zaleca zapewnienie solidnego, efektywnego i stabilnego systemu wzajemnie obowiązujących gwarancji w odniesieniu do zapewnienia bezpieczeństwa infrastruktury do produkcji i transportu zasobów energetycznych; oświadcza, że wszelkie publicznie formułowane groźby dotyczące infrastruktury do wytwarzania energii (elektrowni atomowych, tam, platform wydobywczych, rurociągów i terminali, rafinerii ropy naftowej i zakładów chemicznych) w krajach partnerskich w Europie Wschodniej są całkowicie niedopuszczalne i noszą znamiona przestępstwa; wszelkie wrogie działania w odniesieniu do takiej infrastruktury należy traktować jako wymierzone w interesy UE i partnerów z Europy Wschodniej;
  15. podkreśla potrzebę zapewnienia zachowania najwyższych norm bezpieczeństwa jądrowego na etapie przygotowywania, budowy i eksploatacji elektrowni jądrowych w UE i odnośnych krajach partnerskich w Europie Wschodniej; z zadowoleniem przyjmuje udział Ukrainy i Armenii w testach wytrzymałościowych i zachęca inne odnośne kraje partnerskie w Europie Wschodniej do potwierdzenia swojego zobowiązania do uczestnictwa w tych testach;
  16. podkreśla, że partnerzy z Europy Wschodniej mają zapewnić zachowanie najwyższych norm środowiskowych i społecznych oraz norm efektywności i bezpieczeństwa przy eksploatacji i budowie infrastruktury energetycznej i elektrowni oraz przy korzystaniu z nich;
  17. podkreśla potrzebę opracowania wspólnych planów działania w dziedzinie energetyki przez UE i wszystkie kraje będące najważniejszymi dostawcami energii i kraje tranzytu o znaczeniu strategicznym w celu promowania wymiany wiedzy specjalistycznej w ramach współpracy technologicznej, badawczej i przemysłowej;
  18. przypomina znaczenie współpracy międzynarodowej między badaczami zajmującymi się naukami o energii; zachęca partnerów z Europy Wschodniej do czynnego uczestnictwa w szczegółowych programach związanych z energią w ramach siódmego programu ramowego Unii w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego;
  19. zaleca, aby partnerzy z Europy Wschodniej promowali takie inicjatywy dotyczące energii jak „Inteligentne miasta i społeczności” i „Porozumienie burmistrzów” oraz aby brali w nich udział;
  20. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, rządów i parlamentom państw członkowskich i państw partnerskich w Europie Wschodniej.
-